

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) (jud. V. Lastavețchi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, I. Dutca, A. Malfi)

DECIZIE

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Verdîș Evghenii, reprezentat de avocatul Negru Olesea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă depusă de ÎMGFL nr. 14 din mun. Chișinău, în procedura falimentului împotriva lui Verdîș Evghenii cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul de atac și restituit apelul declarat de Verdîș Evghenii împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă:

La 27 mai 2020, ÎMGFL nr. 14 din mun. Chișinău, în procedura falimentului a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Verdîș Evghenii cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), cererea de chemare în judecată a fost admisă integral.

La 23 martie 2021, Verdîș Evghenii, reprezentat de avocatul Negru Olesea, a declarat apel împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2021, cererea de apel depusă de Verdîș Evghenii, împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), emisă în cauza civilă, la cererea de chemare înaintată de ÎMGFL nr. 14 din mun. Chișinău, în procedura falimentului împotriva lui Verdîș Evghenii cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, a fost restituită, pe motiv că apelul este depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

La 01 iulie 2021, Verdîș Evghenii, reprezentat de avocatul Negru Olesea, a înaintat cerere de apel solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului și casarea hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În motivarea cererii de apel a indicat că hotărârea indicată o consideră neîntemeiată.

A relevat că apelantul nu a fost de fapt citat legal, nu a cunoscut despre examinarea cauzei și astfel consideră că este justificată cererea de repunere în termenul de declarare a apelului.

Prin încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termenul de atac și restituit apelul declarat de Verdîș Evghenii împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru).

La 01 ianuarie 2021 (prin poștă electronică), Verdîș Evghenii, reprezentat de avocatul Negru Olesea, a declarat recurs împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei în instanța de apel la etapa de primire a apelului.

În motivarea recursului a indicat că Verdîș Evghenii are un alt domiciliu decât acea adresă la care a fost expediată corespondența de către prima instanță, respectiv este justificat argumentul din cererea de repunere, precum că procedura de citare a fost una defectuoasă.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 20 octombrie 2021, expediată reprezentantului recurentului la 17 decembrie 2021, Colegiul consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și declarând recursul la 01 ianuarie 2022, a acționat în interiorul termenului legal.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Verdîș Evghenii, reprezentat de avocatul Negru Olesea, urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data *pronunțării* dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă,

persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru), a fost pronunțat la 19 noiembrie 2020.

Este important de reținut că Verdîș Evghenii inițial a depus cerere de apel la 23 martie 2021, fără a solicita repunerea în termen, motiv pentru care această cerere de apel a fost restituită, ceea ce înseamnă că cererea de apel nu a fost depusă.

Astfel, recurentul Verdîș Evghenii, a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, *care conținea solicitarea de repunere* în termenul de atac, la 01 iulie 2021, termenul limită fiind 19 decembrie 2020, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Totuși, Verdîș Evghenii a solicitat repunerea în termenul de atac, argumentând motivele omiterii termenului.

Colegiul, verificând legalitatea încheierii instanței de apel prin care a soluționat cererea lui Verdîș Evghenii cu privire la repunerea în termenul de atac, atestă că aceasta este emisă în conformitate cu cadrul legal aplicabil și nu conține erori de aplicare a legii, de interpretare a legii sau de apreciere arbitrară a probatoriului.

Instanța de recurs evidențiază că potrivit art. 116 alin. (4) al Codului de procedură civilă, repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care *partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile*, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Astfel, în ipoteza în care Verdîș Evghenii într-adevăr a omis întemeiat termenul de atac și la materialele cauzei există suficiente probe în susținerea acestui fapt, calea de atac și cererea de repunere în termen urmau a fi făcute *înainte de împlinirea termenului de 30 de zile din momentul din care a aflat despre hotărâre*. În acest context, aflând despre o hotărâre defavorabilă emisă în privința lui, la 23 martie 2021, Verdîș Evghenii și avocatul ales urmau să întreprindă prompt toate măsurile necesare pentru exercitarea dreptului de atac până la 23 aprilie 2021. Însă, cererea de apel a fost depusă la 01 iulie 2021, cu încălcarea termenului prevăzut de art. 116 alin. (4) al Codului de procedură civilă.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic alegațiile din recurs cu privire la faptul că a declarat apel la 23 martie 2021, or după cum a fost menționat supra această cerere de apel a fost restituită, nefiind considerată depusă. În același context, se resping criticile aduse faptului că nu a avut suficient timp la depunerea primei cereri de apel pentru a prezenta probe în susținerea repunerii în termen, or repunerea în termen nici nu a fost solicitată.

Astfel, cererea de apel, punerea pe rol a căreia reprezintă obiectul încheierii supuse recursului, este cererea de apel din 01 iulie 2021, considerentele cu privire la tardivitatea căreia au fost expuse supra.

Completul subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face

incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, *inter alia*, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, *Golder vs. the United Kingdom*, hotărâre din 21 ianuarie 1975; *Z and Others vs. the United Kingdom*, hotărâre din 10 mai 2001; și *Kreuz vs. Poland*, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Sub acest aspect, Colegiul consideră necesar de a reitera prevederile art. 56 alin. (3) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al *nerespectării obligațiilor procedurale*, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În situația de fapt, contrară cadrului legal relatat, în corespundere cu prevederile art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recurentul Verdîș Evghenii, va suporta consecințele nefavorabile, adică, sancțiunile procedurale stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural, în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului, ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO (cauza Popov 2 vs. Moldova, hotărâre din 06 decembrie 2005, cauza Melnic vs. Moldova, hotărâre din 14 noiembrie 2006),

Curtea a constatat că, prin neprezentarea motivelor de repunere în termenul de prescripție constituie o violare a art. 6 § 1.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Concluzionând cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii instanței de apel.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Verdîș Evghenii, reprezentat de avocatul Negru Olesea.

Se menține încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău emisă în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă depusă de ÎMGFL nr. 14 din mun. Chișinău, în procedura falimentului împotriva lui Verdîș Evghenii cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas